

محمد نادر «نعیم» (قلم‌نامہ مستقل در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۳)

نوشته ی مصطفیٰ عمرزی

Ketabton.com

به نام آفریده کار بی همتا

محمد نادر نعیم

نویسنده:

مصطفی عمرزی

نشر نخست

۱۳۹۳ شمسی

مشخصات

نام اثر	: محمد نادر نعیم
نویسنده	: مصطفی عمرزی
تایپ و تصحیح	: ع.م
بازنگری و دیزاین	: ع.م
شمار صفحات	: ۲۲
زبان	: دری افغانی
تیراژ	: ۱۰۰۰۰ جلد
ناشر	: با هزینه ی شخصی
نوبت نشر	: اول
سال	: ۱۳۹۳ شمسی

از خانواده ی بزرگان (محمد نادر نعیم)

یادآوری:

در جریان مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری سال ۱۳۹۳ با نادر نعیم آشنا شدم. در آن زمان، دوست خوبم، مصطفی کاگر (گزارشگر پیشین صدای امریکا- اکنون در فرانسه زنده گی می کند) که جوان متجسس و پرتلاش است، بر اثر وجاهت کاری و تحصیلی خویش، اعتماد تیم انتخاباتی آقای نادر نعیم را جلب می کند و آقای نعیم بر اساس این اعتماد، او را به سمت سخنگو می پذیرد.

بر اثر کار گسترده ی فرهنگی، دوستان و هموطنان زیادی لطف می کنند که در این میان، یکی هم مصطفی کاگر است. او با شناخت از کار های من، زمینه ی ملاقاتم با نادر نعیم را فراهم می کند. روزی در دفتر مرکزی آقای نعیم در جاده ی ششم تایمنی، با او دیدار کردم. درست به یادم است که آقای نعیم به دفتر کار مصطفی کاگر می آید و با خوشرویی که حتم دارم به بزرگواری اقارب محترم او می رسد، با من سلام علیک و مصافحه می کند. آقای نعیم با احترام زیاد به من می گویم که «از شما، بسیار تعریف می کنند!» ضمن تشکر از او، یقین کردم که در ایجاد این ذهنیت، لطف مصطفی کاگر، کارگر بوده است؛ زیرا قبل از این، آقای نعیم، مرا نمی شناخت. نادر نعیم از من خواست به شبکه ی تبلیغی آنان در فیس بوک پیوندم. در آن زمان بر اثر حساسیت اوضاع و این که در جمعی از جوانان خودجوش افغان، تلاش

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۲ /

می کردیم تجربه ی حکومتداری نو در بلای معامله و ائتلاف با تنظیمیان و اهل شر و فساد گیر نیافتد، در چند جهت به بسیاری کمک می کردیم. بنابراین با گسترده گی کار و این که نمی توانستم در جایی همیشه وقت کار کنم، معذرت خواستم؛ اما پس از آن نیز ارتباطم با تیم آقای نعیم برقرار ماند. گاه و ناگاه به دفتر مصطفی کاکر می رفتم و صحبت هایی می کردیم.

جبهه گیری های ضد ملی گروه هایی که در محور عبدالله و امثال او قرار گرفته بودند، ما را مشوش می کردند با حمایت از محور هایی که با نادر نعیم، دکتور غنی و شیرزی باعث امیدواری می شدند، وجداناً احساس مسوولیت کنیم. تجربه ی من از این مسوولیت، تهیه ی مواد مختلف نشراتی و تبلیغاتی بود که شامل حال تیم نادر نعیم نیز شدند. برای آن که در برابر لطف او کاری کرده باشم، جزوه ی زیر را بر اساس منابع خود آنان نوشتم و به ایشان تقدیم کردم. چنین کمک هایی به تیم آقای غنی و آقای شیرزی نیز رسیده اند، هر چند ماجرا های بعدی باعث دلخوری هایی از طرف های مورد حمایت ما شدند، اما کوشش های ما به منظور اطلاع رسانی، باعث نمی شدند مصیبت ائتلاف مخالفان را نادیده بگیریم. چند سال پس از آن زمان، این نوشته را فقط به منظور ارائه ی اطلاعات منتشر می کنم. هنوز هم امید های مردم از کسانی بُریده نشده اند که وابسته گی های فکری و خاندانی قبل از هفت ثور دارند.

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۳ /

استقبال از نادر نعیم، امیدواری توده های کثیر افغانان بود که در سیمای او، آرامش های بزرگان محترم قبل از هفت ثور را می دیدند. سال ها پس از پایان سلطنت و جمهوریت شهید محمد داوود، تماشای پوستر ها، بنر ها و بلبورد های تبلیغاتی نادر نعیم با تصاویر اعلی حضرت شاه محمد ظاهر، شهید محمد داوود و شهید نعیم خان، تداعی خاطرات خوش گذشته می شدند.

دیباچه:

سالیان ۱۹۳۳-۱۹۷۸م (۱۳۱۱-۱۳۵۷ شمسی) تاریخ افغانستان را از اعاده ی نظم تا انکشاف و عمران گسترده دربر گرفته اند که از آغاز سلطنت شهید اعلی حضرت محمد نادر خان تا ریاست جمهوری شهید محمد داوود، رقم می خورند.

سرزمین ما تا سال ۱۹۳۳ میلادی در پیچ و تاب می ماند تا بالاخره با آغاز این سال (۱۹۳۳) برای مدت طولانی در بستری از آرامش، رفاه و عمران که با دوره های به یادماندنی دهه ی مردمسالاری و ریاست جمهوری، هرگز از یاد ملت نخواهد رفت، توأم می شوند. سکانداران و مجریان سازنده گی در این سالیان در طول بیش از نیم قرن، نه تنها موفق به تامین امن شدند، بل بر روی این زمینه، بستر انکشاف فرهنگی، اقتصادی و پیوند های گسترده ی بین المللی و بی پیشینه را برای افغانستان میسر کردند.

از آن جا که رهبری و مدیریت کارا، دو اصل مهم روند تکامل و رشد شمرده می شوند، زعمای افغانستان از سلطنت شهید اعلی حضرت

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۴ /

محمد نادر خان تا پایان ریاست جمهوری شهید محمد داوود، نقش های مهمی در امر اجرای کرداری داشتند که افغانستان ما را با درک واقعیت های سنتی و مذهبی و با فهم براین که «خواست این توده ها چیست؟»، برکنار از تنگنا ها و موانع در تمام زمینه ها از نظم و معارف تا فرهنگ، مطبوعات، اقتصاد، عمران، انکشاف و آزادی (دهه ی مردمسالاری) رهنمون می شوند.

بدون شک، سهم خانواده ی شهید اعلی حضرت محمد نادر خان در بیش از نیم قرن تاریخ افغانستان در بخشیدن به حیثیت و و جاهت مردمی و بین المللی افغانستان، غیرقابل چشم پوشی است. در شرایطی که ناگزیریم در انتخاب زعیم آگاهانه عمل کنیم، در این مختصر، به معرفی شخصیتی خواهیم پرداخت (محمد نادر نعیم) که بزرگان آنان از آزمون های ملت، موفق به در شده اند و با پشتوانه ی خدمات صادقانه ی بزرگان خانواده، مستعدتر و گزینه ی «دلخواه» خواهند بود.

خانواده:

شهید اعلی حضرت محمد نادر خان، مرحوم محمد هاشم خان، مرحوم شاه محمود خان، شهید عبدالعزیز خان، مرحوم مارشال شاه ولی خان، مرحوم اعلی حضرت شاه محمد ظاهر (رح)، شهید محمد داوود خان، شهید محمد نعیم خان و ... بزرگانی اند که در بیش از نیم سده ی تاریخ معاصر افغانستان، چهره های شناخته شده به شمار می روند. محترم محمد نادر نعیم، شخصیتی در همین سلسله شناخته می شود.

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۵ /

خانواده ی محمد نادر نعیم از آغاز سلطنت شهید محمد نادر خان تا پایان ریاست جمهوری شهید محمد داوود، به ترتیب نام های ذیل، ایفای خدمت کرده اند: سلطنت شهید اعلی حضرت محمد نادر خان، سلطنت مرحوم اعلی حضرت شاه محمد ظاهر (رح)، صدارت مرحوم محمد هاشم خان، صدارت مرحوم شاه محمود خان، صدارت و ریاست جمهوری شهید محمد داوود که در این میان نقش مرحوم مارشال شاه ولی خان به عنوان نخستین مارشال تاریخ افغانستان و مشاور در امر حکومت در بیش از نیم سده ی آرامش و رفاه افغانستان نیز برجسته و قابل ستایش می باشد.

زنده گی:

محمد نادر نعیم به روز سه شنبه - تاریخ پنجم جوزای سال ۱۳۴۴ هجری شمسی در شهر کابل به دنیا می آید. وی، فرزند مرحوم محمد عزیز نعیم (یگانه فرزند شهید محمد نعیم خان) است و مادر ایشان (شاهدخت مریم) دختر مرحوم اعلی حضرت شاه محمد ظاهر (رح) می باشد.

محمد نادر نعیم که اکنون (۱۳۹۳) ۴۸ سال دارد، بیشترین ایام عمر را در کنار خانواده ی ارجمند خود گذارنیده و همین فرصت نیک، وی را آگاه می کند در جریان فعالیت های اجتماعی و سیاسی، مردم و وطن را فراموش نکند. سفارش شاه مرحوم که: «فرزندانم! درب منزل خویش را به روی مردم، همیشه باز نگه دارید»، خاطر محمد نادر نعیم را در امر توجه بر ملت معطوف کرده و در کنار عمری مشغله در مسایل سیاسی و اجتماعی، وی را انگیزه می دهد و وامی دارد در موقف نامزد

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۶ /

پُست ریاست جمهوری افغانستان و به قول خودش: «افتخار اعتماد ملت افغان» را کسب کند.

محمد نادر نعیم، همانند هزاران افغان مهاجر و نژند، تجربه ی تلخ از دست رفتن نزدیکان را به همراه دارد. او از زمانی که در کودتای خونین هفتم ثور ۱۳۵۷ شمسی، ۱۶ تن از اعضای خانواده اش را از دست می دهد، با اندوه نهفته از این غم، تا اندازه ی توان، افغانان را غمگسار بوده است.

محمد نادر نعیم، چه پیش از تراژیدی هفتم ثور و چه پس از آن، در هنگام اقامت و آموزش در داخل و خارج از افغانستان، نه فقط به عنوان عضو خانواده ی شاهی، بل به عنوان یک تبعه ی افغانستان و یک افغان متعهد، زنده گی بدون آلاشی را گزیده است که در تاریخ معاصر افغانستان از تمام سلاطین افغان تا سایر بزرگان این مرز و بوم، دور از تجمل و اسراف درباری تصویر می شود و بهترین مثال، نمونه ی زنده گی مرحوم اعلی حضرت شاه محمد ظاهر (رح) در سی سال هجرت است که فقط با کمک های ناچیز دوستان، شرافتمندانه زنده گی می کرد.

محمد نادر نعیم، ازدواج کرده است که حاصلش دو فرزند پسر می باشد.

آموزش ها:

محمد نادر نعیم پس از پایان آموزش های ابتدایی و میانه در لیسه ی استقلال، هنگام اقامت والدین در لندن (مرحوم محمد عزیز نعیم،

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۷ /

دیپلومات افغانستان در لندن بود) دوره ی آموزش در مکتب را در لیسه ی «کانتن کینستون» به پایان می رساند. شاید بزرگترین درسی که در هنگام فراگیری دانش مکتب، سراغ محمد نادر نعیم آمد، رویداد ناگوار شهادت ۱۶ تن اعضای فامیلش بود که نه تنها رویداد ناگوار تمام ملت افغان بود، بل درسی شد تا کسانی همانند محمد نادر نعیم از دشواری های امر سیاست در افغانستان با حس تلخ ازدست رفتن عزیزان به خوبی بیاموزند و فراموش نکنند.

محمد نادر نعیم در حالی که فقط در صنف هفتم و در لیسه ای در لندن درس می خواند، از معلمش آگاه می شود که هفتم ثور، بزرگ ترین تراژیدی زنده گی او و بخش سیاه تاریخ سیاسی افغانستان شده است. محمد نادر نعیم پس از پایان آموزش ها در مکتب (۱۳۶۱ ش) در پوهنتون «نورت لندن» به فراگیری آموزش های عالی می پردازد که با به دست آوردن دیپلوم رشته ی «کامپیوترساینس» در سال ۱۳۶۴ خورشیدی، خاتمه می یابد.

زبان های دری، پشتو و انگلیسی زبان هایی اند که محمد نادر نعیم، ادبیات گفتاری و نوشتاری خویش را با آن ها انجام می دهد و جریان آموزش های او، سهم بزرگی بر احاطه اش بر این زبان ها دارند.

تعهد بر اصول دین آسمانی اسلام، همان گونه که اصل مهم بیش از نیم سده زعامت خانواده ی شهید نادرخان در افغانستان بود، اصل و اساس مهم زنده گی محمد نادر نعیم نیز است و باعث می شود آقای نعیم به عنوان مسلمان دلبسته به اسلام با پیروی از فقه شریف حنفی، شناخت و

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۸ /

درک بیشتری از جامعه ی مذهبی و افغانان مسلمان و شیفته ی دین اسلام، داشته باشد.

کارنامه:

فعالیت های محمد نادر نعیم، چند بُعدی اند و در این جا بر اساس روال این جزوه ی مختصر، به گونه ی خلص، روی آن ها روشنایی می افکنم:

در کارنامه ی محمد نادر نعیم، او به عنوان مسوولی که در پیوند با تحصیلات اش تجربه اندوخته است، در آغاز در سلسله ی همکاری با شرکت های بزرگ قرار می گیرد که در امتداد آن، خود موسس شرکتی در امر تبلیغات تکنالوژی می شود و در امتداد آن، مسوول شرکت «افغان بهار» یا نخستین شرکت افغانی با معیار های جهانی در امور زارعت افغانستان است (اسد ۱۳۸۴ش) که در ادامه، ایجاد فارم مدرن زراعتی افغانستان (۱۳۸۵ش) را برای محمد نادر نعیم به ارمغان می آورد. شرکت «رنا تکنالوژی» که از پیشگامان ارائه ی تکنالوژی مدرن و نت در افغانستان است، محمد نادر نعیم را به عنوان شریک و معاون امور پیوند ها و بازاریابی نیز پذیرا می شود.

ریاست «بنیاد ملی بارک»، ریاست محمد نادر نعیم را نیز شاهد بوده است که تلاش های این بنیاد، نه تنها در امر توجه بر ارزش های فرهنگی ارزشمند بودند، بل باعث بحث ها و نشست هایی شدند که همگرایی ها و همپذیری های اقوام ما در امر منافع ملی، مثال های زیاد این بنیاد بوده و الگوی های بی شماری را زاده اند.

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۹ /

با بازگشت اعلی حضرت شاه محمد ظاهر (رح) از هجرت که به عنوان رویداد خوش و فراموش ناشدنی در آغاز حاکمیت رییس جمهور حامد کرزی به همراه شد و باعث می شود ملت افغان در شادمانی بزرگ در سطوح مختلف انگیزه یابند که نوبت برای توجه به سرزمین و مردمان دردرسیده ی ما رسیده است، محمد نادر نعیم در کنار مرحوم اعلی حضرت شاه محمد ظاهر (رح) که با صمیمیت ملت افغان با صفت ستوده ی «بابای ملت»، نه فقط باعث اطمینان قلبی افغانان شده بود، بل همانند مردی که با پشتواره ی آگاهی، مدیریت جدید کشور را رهنمایی می کرد، به عنوان سکرتر، همکار می شود که تا هنگام رحلت اعلی حضرت، ادامه می یابد.

پس از شناسایی اجساد ۱۶ تن اعضای خانواده ی محمد نادر نعیم، وی وظیفه می یابد به عنوان نماینده در کمیسیون شناسایی بقایای پیکر های شهید محمد داوود خان و فامیلش شرکت کند که تا پایان این روند، سهم مهمی در شناسایی پیکر های شهیدان و ترتیب مراسم دفن و گردهمایی دارد.

در ماه سرطان سال ۱۳۹۲ شمسی، آقای نعیم در جرگه ای با حضور بیش از ۲۵۰۰ نماینده از ۳۴ ولایت افغانستان، جریانی تحت نام «صدای مردم» را آشکار می کند که پس از رضایت همه، مسوولیت یافتند در راستای منافع ملی، ملت را بسیج کنند.

جریان «صدای مردم» با مدیریت آقای نعیم، در یک جرگه ی سرتاسری که شامل ۵۰۰ عضو این جریان می شد، اساسنامه و

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۰ /

مرامنامه ی خویش را به تایید می رساند که در همین راستا، نامزدی محمد نادر نعیم در سمت ریاست جمهوری افغانستان در انتخابات سال ۱۳۹۳ شمسی، از مهمترین حرکت های آن شمرده می شود.

قرار گرفتن در سمت نامزد ریاست جمهوری، مسوولیتی ست که محمد نادر نعیم با داشتن پشتوانه ی آموزش ها و تجربیات، به ویژه پیوند نزدیک با فامیل بزرگش که او را از رمز و راز آن دانش زمامداری آگاه می کردند که اگر تاریخ امن و رفاه، انکشاف و عمران، حیثیت و جاهت داخلی و خارجی افغانستان در تاریخ معاصر را بررسی کنیم، بدون شک بزرگ ترین بخش آن، در پیوند و پیوسته به تلاش های بزرگان فامیل او حفظ خواهند بود.

مشى و نگرش:

بدون شك، بیش از نیم سده اندوخته ی خانواده محمد نادر نعیم در امر اداره ی افغانستان و حضور امید بخش در هنگام هجرت، بخش های مهمی در مشى و نگرش محمد نادر نعیم در اجندای کاری او برای رهبری ملت افغان و مدیریت کشور، خواهند بود.

محمد نادر نعیم، چنانی که از مزیت دانش خانواده اش برای رهبری ملت و مدیریت کشور بهره می برد، به حسب سنت زمان که تغییر، تحول و زیایی را به عنوان پدیده های مهم انکشاف و عمران ایجاب می کند در یک مشى متفاوت که سوای برنامه های ارائه شده ی سیاسی در هنگامه های انتخاباتی گذشته و کنونی محتوا دارند با اندوخته از گذشته و آموخته از حال، وقتی که نیاز برای وضاحت برنامه

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۱ /

ها خواهد رفت با اجندا و طرح های مدون، منطق و حقانیت مشی اش را ثابت خواهد کرد؛ اما به گونه ی کوتاه، توجه بر ساختار های اجتماعی و سنتی که نیازمند پالایش زمانگیر اند با توجه بر کارایی ای که از دانش رهبری و مدیریت افغانستان میان سالیان رفاه و آرامی (۱۹۳۳ - ۱۹۷۸) ناشی می شوند ضم پذیرفتن واقعیت دشواری های مردم ما که عبارت از توده های وسیع و مهاجر، اقشار بی خانمان و بی جا شده گان اند، مشی و نگرش خویش را خلاصه می کند.

نیاز افغانان به رهبری سالم و مدیریت کارا، همواره باعث شده اند چشمان امید ملت افغان به همان گذشته ای باشد که با هفت ثور گسست آورد و در امیدواری به بازمانده گان رهبران واقعی ملت افغان، ما را امیدوار می کند به شخصیت هایی مانند محمد نادر نعیم به عنوان پیونددهنده گان ما با بزرگی و شان زعامات پیش از هفت ثور، دوباره با هیجان و انگیزه ی کار و ایثار «کلیت» شویم. بنابراین، حمایت از محمد نادر نعیم، نه فقط برقراری پیوند با پیش از هفت ثور خواهد بود، بل آن اطمینانی را باعث می شود تا بر محور وطنپرستی افغانی در مسیر حاکمیت ملی و مردمی، گام برداریم.

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۲ /

محمد نادر نعیم به روایت تصویر:

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۳ /

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۴ /

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفیٰ عمرزی

۱۵ /

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۶ /

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۷ /

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۸ /

معرفی مصطفی «عمرزی»
(نویسنده، پژوهشگر و روزنامه نگار)

- متولد ۲ عقرب سال ۱۳۶۲ در کابل.
- فارغ از «لیسه ی عالی استقلال» در سال ۱۳۷۸.
- فارغ به سویه ی دیپلوم از بخش «رادیو و تلویزیون» پوهنخی ژورنالیزم پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲.
- دارنده ی گواهینامه ی «گزارشگر انتخابات» از پروژه های آموزشی شبکه ی جهانی BBC.

تجربیات کاری:

عضو شورای مرکزی، گزارشگر، خبرنگار، روزنامه نگار، مدیر مسوول نشریه، همکار قلمی، مصحح، نویسنده، تهیه کننده، کارگردان، مسوول ارزیابی نشرات، مسوول طرح و ارزیابی و مسوول واحد فرهنگی در نهاد ها و رسانه هایی چون اتحادیه ی ملی ژورنالیستان افغانستان، اتحادیه ی ملی ژورنالیستان و خبرنگاران افغانستان، انجمن شاعران و نویسنده گان افغانستان، هفته نامه ی «قلم»، تلویزیون «۱»، رادیو و تلویزیون «باختر»، فصلنامه ی «بنیان اندیشی» (منتشره در جمهوری اسلامی ایران)، روزنامه ی «سرخط»، مجله ی «اوربند»، گاهنامه ی «تحریک»، وب سایت «پول افغان»، وب سایت «پول افغانستان»، وب سایت «دعوت میدیا ۲۴»، وب سایت «تاند»، وب سایت «روهی»، وب سایت «حقیقت»، وب سایت «دانشنامه ی افغان» و واحد تولید «آمو فلم».

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۱۹ /

- آفرینش های کاری- فرهنگی
برنامه ها و فلم های مستند تلویزیونی:
- ۱- برنامه ی مستند تاریخی «یک سده فراز و نشیب» در تلویزیون «باختر»: ۱۴ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۲- برنامه ی مستند تاریخی «آیینہ ی تاریخ» در تلویزیون «باختر»: ۱۸ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۳- برنامه ی مستند ادبی «نای» در تلویزیون «باختر»: ۲۰ قسمت ۲۴ دقیقه یی.
  - ۴- فلم مستند «۲۶ سلطان» در تلویزیون «باختر»: ۲۴ دقیقه.
  - ۵- فلم مستند «پژواک کوهسار» (پیرامون زنده گی مرحوم فقیر فروزی) در تلویزیون «باختر»: ۴۰ دقیقه.
- تخلیقات:

- ۱- صحبت های مغاره نشینان (طنزی)- منتشر شده است.
- ۲- افغانستان و بازار آزاد (سیاسی- اجتماعی)- منتشر شده است.
- ۳- مرز و بوم (تاریخی).
- ۴- چهار یادواره (معرفی چهار فرهنگی افغان)- منتشر شده است.
- ۵- سخن در سخن (معرفی کتاب ها).
- ۶- یک قرن در تاریخ و افسانه (تاریخ تحلیلی و شفاهی افغانستان از ۱۹۰۰ تا ۲۰۰۰ میلادی)- منتشر شده است.
- ۷- افغاننامه (مشاهیر افغان)- منتشر شده است.
- ۸- پشتون ها (تحلیلی)- منتشر شده است.
- ۹- رسانه ها، مدیریت و نوسان ها (رسانه یی).
- ۱۰- در هرج و مرج زیستن (سیاسی- اجتماعی).
- ۱۱- تاریخ عمیق (طنزی).
- ۱۲- اندیشه در بستر سیاست و اجتماع (مقالات منتشره در روزنامه ی سرخط)- منتشر شده است.
- ۱۳- با زبان دری (تحقیقی- تحلیلی)- منتشر شده است.
- ۱۴- روزگار (نوستالژی).
- ۱۵- پاسخ (واکنش ها).
- ۱۶- تامل و تعامل فرهنگی (فرهنگی).
- ۱۷- ارتجاع و مرجع (انتقادی).

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۲۰ /

۱۸- سیر فرهنگی (فرهنگی).

۱۹- پی آمد تصویر (فلم و سینما).

۲۰- در منظر بیگانه (تحلیلی).

۲۱- ذهنیت متنازع (ابراز نظر).

جزوه ها:

- ۱- به رنگ آبی (زنده گی شهید مینا).
- ۲- مردی از سرزمین آزاده گان (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد شفیق گل آقا شیرزی).
- ۳- محمد نادر «نعیم» (زنده گی و برنامه ی انتخاباتی محمد نادر نعیم).

تالیفات:

- ۱- هنر در سینمای افغانان (فلم هنری سینمایی افغانستان از ۱۳۲۷ تا امروز)- منتشر شده است.

گردآوری ها:

- ۱- زمانی که مفاخر ناچیز می شوند (تنقید تاریخی)- منتشر شده است.
- ۲- حقیقت خورشید (پیرامون کلمات افغان و افغانستان)- منتشر شده است.
- ۳- در جغرافیای جهان سوم (بررسی ستم ملی و ستیز قومی در ایران).
- ۴- در متن مدعا (اهل سنت در جمهوری اسلامی ایران).
- ۵- نگرش نو بر شاهنامه و فردوسی (تنقید فردوسی و شاهنامه)- منتشر شده است.
- ۶- مُنحنی تاریخ (تنقید کوروش و سلسله ی هخامنشی)- منتشر شده است.
- ۷- آریایسیم (تنقید پدیده ی آریایی)- منتشر شده است.
- ۸- پور خرد (معرفی زنده یاد استاد ناصر پورپیرار)- منتشر شده است.
- ۹- دری افغانی (پیرامون زبان دری و ویژه گی های آن)- منتشر شده است.
- ۱۰- آیین های سخیف (تنقید ادیان زردشتی، مزدکی و مانوی)- منتشر شده است.
- ۱۱- کتاب نامه ی من (پیرامون زنده گی و کارنامه ی مصطفی عمرزی).
- ۱۲- پندار ستمی (تنقید و بررسی پدیده ی معروف به ستمی).
- ۱۳- آرکایسیم (تنقید باستانگرایی)- منتشر شده است.
- ۱۴- معنی (گزیده هایی از سخنان اندیشمندان).

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۲۱ /

- ۱۵- محوطه ی سیاه (تیین و بررسی فارسیسم).
۱۶- رسالت ملی (کارنامه ی محمد طارق بزگر).

ترجمه ها:

- ۱- تا حصار پنتاگون (سفرنامه ی واشنگتن): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۲- رسانه های کنونی افغانی: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۳- ساختار هندسی شعر پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۴- انگیزه های فرار نخبه گان حرفه یی از افغانستان: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۵- تخت دهلی را فراموش می کنم (سفرنامه ی هند): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۶- افغانستان در پیچ و خم سیاست: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۷- اگر جهانیان شکست بخورند؟: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۸- درست نویسی پشتو: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۹- فقر فرهنگی: محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۱۰- در قلب کرملین (سفرنامه ی مسکو): محمد اسماعیل «یون»- منتشر شده است.
- ۱۱- مشی «تحریک ملی افغانستان»- در اختیار «د افغانستان ملی تحریک»، قرار داده شده است.
- ۱۲- اساسنامه ی «روند ملی جوانان افغان»- در «اختیار روند ملی جوانان افغان»، قرار داده شده است.
- ۱۳- اساسنامه ی «انجمن پیشرفت و رفاه زنان افغان»- در اختیار این نهاد، قرار داده شده است.
- ۱۴- اساسنامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.
- ۱۵- مرامنامه ی «حزب حرکت مردمی افغانستان»- در اختیار این حزب، قرار داده شده است.
- ۱۶- ناگفته های ارگ: محمد اسماعیل «یون».

همکاری های فرهنگی با دیگران در تهیه ی کتاب ها، فلم ها و برنامه ها

محمد نادر نعیم: نوشته ی مصطفی عمرزی

۲۲ /

کتاب ها و نشریات:

«سایه بان بی سایه»، «تحقیقی پیرامون سوابق تاریخی و موقف حقوقی قرارداد و خط دیورند»، «پشتونستان»، «پژواک؛ زنده ی جاویدان است»، «منار نجات»، «حکیمیت انگلیس در سیستان»، «زنده گی امیر دوست محمد خان - جلد اول» و «پیروزی» (راجع به احمد یاسین سالک قادری).

فلم ها و برنامه های تلویزیونی:

«مستند باختر» (برنامه ی تاریخی)، «برنامه ی اجتماعی «همتا»، «بازتاب اعتماد مردم» (سلسله ی انتخاباتی) و «شهید ملت» (مستند زنده گی شهید عبدالحق).
تأییدات فرهنگی - مدنی:

- ستایشنامه ی «پوهنخی ژورنالیزم» پوهنتون کابل در سال ۱۳۸۲ ش.
- ستایشنامه ی «مجمع صلح افغانستان» در سال ۱۳۸۶ ش.
- ستایشنامه ی «شورای ژورنالیستان افغانستان» در سال ۱۳۹۳ ش.
- ستایشنامه ی «مشرانو جرگه ی افغانستان» در سال ۱۳۹۶ ش.

محمد نادر «نعیم»

(نامزد مستقل در انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۳)

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**